

Çārṅgadhara, die Purāṇa); = शास्त्र H. ad. चतुर्विंशतिसाहस्री R. S. 14. आङ्गिरस° u. s. w. GILD. Bibl. 443. fgg. मानवीय° KULL. zu M. 1, 4. Suçr. 2, 381, 18. व्यासस्य MBH. 1, 21. Bhāg. P. 1, 4, 3. Verz. d. Oxf. H. 8, a, 11. fg. वाराहक्या 82, a, No. 138. पुराण° 54, b, 14. VP. 3, 6, 15. MĀRK. P. 43, 21. Bhāg. P. 8, 21, 2. सावत° 4, 7, 6. तत्र° 3, 21, 32. Insbes. ein vollständiges System der natürlichen Astrologie (im Gegensatz zur wissenschaftlichen Astronomie und Nativitätslehre): ग्रहगणितसंस्कृति-तद्द्वाराग्रन्थार्थवित् VARĀH. BRH. S. 2, S. 3, Z. 1 v. u. S. 6, Z. 14. कै-रगणितसंस्कृतिः 2, 21. Verz. d. Camb. H. 37. GANIT. KĀLAMĀN. 7. GO-ĀDHJ. GRAHAṆAV. 9. नारदी Verz. d. B. H. No. 862. auch die ganze astro-nomisch-astrologische Lehre VARĀH. BRH. S. 1, 9 (vgl. KERN in der Vor-rede 21. fg.). °कारः RĀGA-TAR. 1, 55. — 3) n. N. verschiedener Sāman Ind. St. 3, 241, b. — Vgl. धर्मसंस्कृति, पाद°, प्राण°, बृहत्°, ब्रह्म°, मनु°, मन्त्र°, यथा°, वसिष्ठ°, वापु°, वेद° (auch JĀĒN. 3, 260), शंकर°, शिव°, शुक्र°, श्री°, संस्कृत und संस्कृतिक.

संस्कृतपुष्पिका (von संस्कृत + पुष्प) f. eine Anisart (मिश्रेया) RĀGAN. im ÇKDR.

संस्कृताकल्प m. Titel eines zum AV. gehörigen Pariçishṭa Ind. St. 3, 279.

संस्कृतात्त (संस्कृत + अत्त) adj. an den Enden verbunden AV. 10, 2, 3.

संस्कृताप्रदीप m. Titel einer Schrift Verz. d. Oxf. H. 279, b, 34.

संस्कृताभाष्य n. Titel eines Commentars Ind. St. 4, 469.

संस्कृतावृत्ति f. Titel einer astrologisch-astronomischen Abhandlung Notices of Skt Mss. 2, 42.

संस्कृतामूत्र n. Titel eines über die Betonung handelnden Pariçishṭa zum RV. Ind. St. 4, 82.

संस्कृतिक adj. im Comm. zu AV. Prāt. 4, 107. 114 fehlerhaft für सं-स्कृति.

संस्कृतीभाव (von संस्कृत + 1. भू) m. das Sichverbinden: द्वयोर्बहूनां च द्रव्याणाम् KARAKA 3, 1.

संस्कृतोपनिषद् f. Titel einer Upanishad Ind. St. 1, 391. eines Brāhmaṇa 4, 376. संस्कृतोपनिषद् ब्राह्मणम् 375. Verz. d. Oxf. H. 377, b, No. 375. 382, a, No. 431. Vgl. संस्कृत 2) a).

संस्कृतारु (संस्कृत + ऊरु) adj. (f. ऊ) anschließende Schenkel habend P. 4, 1, 70. Vop. 4, 30.

संस्कृति (von ह् mit सम्) f. gemeinschaftlicher Anruf AK. 1, 1, 5, 9. H. 261.

संस्कृत s. u. ह् mit सम्.

संस्कृतबुसम् und संस्कृतयवम् adv. gaṇa तिष्ठद्बुप्रभृति zu P. 2, 1, 17. — Vgl. संक्रियमाण°.

संस्कृति (von ह् mit सम्) f. 1) Vernichtung der Welt MĀRK. P. 81 57. PAÑĀR. 3, 15, 22. — 2) Abschluss, Ende: उद्दिष्टार्थस्य ŚĀH. D. 544. मन्त्रपाठादि° KATHĀS. 37, 77.

संस्कृतिमत् (von संस्कृति) adj. am Ende eines comp. den Schluss von — enthaltend: बीज° ŚĀH. D. 278. nach BALLANTYNE = बीजवत् und सं°.

संस्कृष्ट s. u. ह् mit सम्. Davon संस्कृष्टिन् adj. der steif zu sein pflegt (penis) LĪṬ. 9, 10, 6 (v. l. zu VS. 23, 29).

संस्कृत्रै (सम् + क्त्रै) n. Opfergemeinschaft RV. 10, 86, 10.

संस्कृद् (von ह् mit सम्) m. 1) ein lauter Schall, — Ton: शरजाला-

नाम् MBH. 6, 3146. गदाभिघात° 7, 605. मुखाउम्बरसंस्कृदिः 14, 2202 (nach der Lesart der ed. Bomb.). दिनु सर्वासु संस्कृदिं जनयामास पतिराद् HAR-IV. 6960. निनादस्य R. 4, 14, 11. भीम° adj. (वानर) 39, 13. ज्वाविद्यु-च्चाप° adj. MBH. 7, 3502 (nach der Lesart der ed. Bomb.). — 2) der Schreier, N. pr. eines Asura, eines Sohnes des Hiraṅjakaçipu, MBH. 1, 2642. 2526 (an beiden Stellen ed. Calc. संस्कृद्). 2, 365. 367. HAR-IV. 187. 219. 2283. 2289 (nach der Lesart der neueren Ausg.). 12439. 12698. 12914. 14284. VP. 1, 15, 41. Bhāg. P. 6, 18, 12. fg. — Vgl. संस्कृद्.

संस्कृद् (wie eben) adj. laute Töne von sich gebend: रथ MBH. 2, 2064.

संस्कृदि (wie eben) m. N. pr. eines Rākshasa R. 7, 5, 40. — Vgl. संस्कृदिन्.

संस्कृदिन् (wie eben) 1) adj. dass.: ज्वाविद्युच्चाप° MBH. 7, 3502. क्साः संस्कृदिकपठाभरणाः Kir. 18, 19. — 2) m. N. pr. eines Rākshasa R. 6, 69, 12. 74, 4.

संस्कृदीय adj. zu Saṁhṛāda gehörig: गण HARIV. 12868.

संक्रियमाण partic. praes. pass. von ह् mit सम् (s. das.). °बुसम् und °यवम् adv. gaṇa तिष्ठद्बुप्रभृति zu P. 2, 1, 17. — Vgl. संस्कृतबुसम् und °यवम्.

संस्कृद् m. 1) fehlerhaft für संस्कृद् 1) MBH. 14, 2202. — 2) fehlerhaft für संस्कृद् 2) MBH. 1, 2526. 2642. — Die ed. Bomb. hat überall die richtige Lesart.

संस्कृदिन् (von ह् mit सम्) adj. erfrischend, erquickend Spr. (II) 3606. हृद्य° MBH. 2, 390.

सर्क (demin. von 1. स) pron. im nom. masc. bleibt das Casuszeichen nach P. 6, 1, 132. सर्को देवः Schol. f. सका P. 7, 3, 45. Vop. 4, 6. सका जघाम ते वि-षम् RV. 1, 191, 11. AV. 10, 4, 14. — Vgl. र्षक, यक.

सकङ्कट (2. स + क°) adj. mit Schienen versehen: बाहु HARIV. 4717 (कङ्कटः = आलिङ्गनेनावरोधः NILAK.). मुसंकट MBH. 4, 351 (सकण्टक v. l.).

सकच्चुक (2. स + क°) adj. gepanzert H. 767.

सकट m. = शाखित Trophis aspera BRŪHĪPRAJOGA im ÇKDR.

सकटात्तम् (von 2. स + कटात्त) adv. mit einem Seitenblick MBH. 8, 3018 nach der Lesart der ed. Bomb. (सङ्काटव्यम् ed. Calc.). — Vgl. संकटात्त.

सकटान्न n. die Speise Verunreinigter JĀĒN. 3, 15. कटशब्देन शौचं ल-ह्यते। तत्सकृत्तरितमन्नं सकटान्नम् Mit. III, 6, a, 5.

सकण्टक (2. स + क°) 1) adj. (f. स्त्री) a) mit Dornen versehen, dornig: दल TITHĀDIT. im ÇKDR. केतकी Spr. (II) 6331. — b) mit emporgerich-teten Härchen versehen: अङ्गानि KATHĀS. 23, 220. — c) mit stacheligen Schienen versehen: बाहु MBH. 4, 351, v. l. für मुसंकट (सकङ्कट HARIV. 4717). — 2) m. Bez. zweier Pflanzen: = शैवाल ÇABDAĪ. im ÇKDR. = पूतिकर्ञ RATNAM. 156.

सकमल (2. स + क°) adj. (f. स्त्री) mit einer Lotusblüte versehen RAGH. 9, 19.

सकम्प (2. स + कम्प) adj. (f. स्त्री) zitternd KUMĀRAS. 6, 45. KATHĀS. 4, 40. 23, 95. 31, 20.

सकरूपा (2. स + करूपा) adj. (f. स्त्री) mitleidig: eine Person Bhāg. P. 1, 13, 12. वचम् 7, 49. निरिन्तया 8, 8, 25. दृष्टि ĀNANDAL. 22 in HAR. Anth. 250. °म् adv. ÇĀK. Ch. 89, 16. Bhāg. P. 5, 13, 24.

सकर्षा (2. स + 1. कर्षा) adj. Ohren habend, hörend ĠĀṬĀDH. im ÇKDR.